

N:o 13.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1881, kl. 4 e. m.

*Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens
Nionde hufvudtitel.*

(1:a U. A.)

Beträffande Nionde hufvudtiteln, innefattande anslagen till *pensions- och indragningsstaterna*, hafva vid innevarande riksdag följande förändringar ifrågakommit.

Pensionsstaten.

Härvid har Kongl. Maj:t icke ifrågasatt någon förändring, hvar-
emot inom Riksdagen nedannämnda framställningar blifvit gjorda:

1:o. Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion (N:o 91) har Herr *Jöns Persson* i Grysshult föreslagit, att statsanslaget till civilstatens pensionskassa måtte från och med år 1882 till statsverket indragas.

Sedan Kongl. Maj:t till 1873 års Riksdag gjort framställning om förhöjdt anslag till civilstatens pensionskassa emot det att denna kassa skulle öfvertaga hela den pensionering för civile embets- och tjenstemän, som enligt stadgade grunder utginge från allmänna indragningsstaten, men denna framställning ej vunnit Riksdagens bifall, föreslog Kongl. Maj:t vid 1874 års riksdag, att bland de under rubriken civilstatens pensionskassa uppförda anslag ett särskildt anslag å 9,000 kronor måtte upptagas för pensionering af tjenstemän och betjente vid

*Angående
väckt fråga
om indrag-
ning af stats-
anslaget till
civilstatens
pensions-
kassa.*

skogsstaten och skogsskolorna, men deremot anslaget till pensionsstaten för civile embets- och tjänstemän, hvilket vore större än behovet kräfde, med enahanda belopp minskas. Jemlikt begge Kamrarnes sammanstående beslut ansåg emellertid Riksdagen ifrågavarande pensionskassas anslag under för handen varande förhållanden icke böra rubbas, utan blef Kongl. Maj:ts berörda framställning på det sätt af Riksdagen bifallen, att, med bibehållande af förutvarande anslaget till pensionsinrättningen, ett särskildt anslag å 9,000 kronor för samma pensionsinrättning uppfördes till pensionering af tjänstemän och be-
tjente vid skogsstaten och skogsskolorna.

Uti det af dåvarande Stats-Utskott i ämnet afgifna utlåtande, hvilket af Riksdagen blef godkänt, anfördes, bland annat, att de för civilstatens pensionsinrättning uppförda anslag vore af den beskaffenhet, att de icke skäligen borde till större eller mindre del af staten återtagas, derest icke det kunde visas, antingen att de redan uppfyllt sitt ändamål eller, med andra ord, icke vidare vore för pensionsinrättningen behöfliga, eller ock att civilstaten å sin sida vidtagit åtgärder, som kunde berättiga staten att indraga de till pensionsinrättningen utfästa bidrag. Intetdera af dessa fall hade emellertid inträffat. Visserligen tillväxte årligen pensionsinrättningens fond med ett belopp, som till och med öfverstege summan af statsanslagen, men orsaken dertill vore uppenbarligen att finna deruti, att pensionerna ännu vore så låga, att endast högst få tjänstemän kunde begagna sin pensionsrätt, och för pensionernas höjande till sådana belopp, att inrättningen kunde anses uppfylla det dermed afsedda ändamål, vore dess tillgångar ännu icke tillräckliga. Dessutom kunde någon vinst icke anses genom den ifrågasatta indragningen staten tillskyndas, enär dymedelst endast skulle aflägnas den tidpunkt, då pensioneringen från civilstatens pensionsinrättning kunde så ordnas, att någon lindring i utgifterna för tjänstemäns pensionering blefve staten beredd.

Dessa skäl ega fortfarande oförminskad kraft, och Utskottet hemställer därför,

att Herr Jöns Perssons förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Angående
väckt fråga
om förhöj-
ning i krigs-
manskapets
pensionering.

2:o. Af Herrar *Johannes Andersson* i Knarrevik och *A. P. Lind* är (i motion N:o 144 i Andra Kammaren) föreslaget, att Riksdagen ville besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att en utredning måtte ske angående förhöjning af krigsmanskapets pensioner, der-
vid äfven de redan pensionerade ej borde förbigås, samt att Kongl. Maj:t täcktes till nästa Riksdag aflåta nådig proposition i denna fråga.

Förslag om vidtagande af åtgärder för höjande af pensionsbeloppen för gemenskapen af armén hafva så väl vid 1878 som vid 1879 års riksdag blifvit inom representationen väckta, men af Riksdagen lemnats utan afseende, dervid dåvarande Stats-Utskott till stöd för sitt afstyrkande utlåtande anförde, att en fråga af dylik beskaffenhet icke borde till afgörande hos Riksdagen förekomma, innan den varit föremål för Kongl. Maj:ts pröfning. Enligt hvad Utskottet nu inhemtat har chefen för Landtförsvarsdepartementet under den 25 Oktober nästlidna år anmodat Arméförvaltningen att, så fort ske kunde, låta uppgöra förslag till förbättrad pensionering för arméns gemenskap, dervid såsom tillgång finge beräknas de å invalidhusfonden och Vadstena krigsmanshuskassa disponibla medel; och då ärendet således redan är föremål för vederbörande myndighets utredning, hemställer Utskottet,

att förr berörda motion (N:o 144) icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

3:o. Uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 2) har Friherre *R. Klinckowström* föreslagit, att anslaget "för blesserade öfver- och underofficerare" måtte upphöra att vara reservationsanslag och till siffran nedsättas från 5,000 kronor till 4,000 kronor.

Angående väckt fråga om nedsättning i anslaget till blesserade officerare.

Vid 1870 års riksdag blef detta anslag från 7,500 kronor nedsatt till nuvarande beloppet 5,000 kronor, hvarförutom, i följd af Riksdagens derom gjorda framställning, Kongl. Maj:t jemlikt nådigt bref den 29 December 1870 förordnade, att utaf anslagets reservationer ett belopp af 42,800 kronor skulle till Riksgäldskontoret öfverlemnas. Vid sådant förhållande synes någon ytterligare rubbning i detta anslag nu icke böra ifrågakomma; hemställande Utskottet alltså,

att Friherre *R. Klinckowströms* förevarande yrkande ej må af Riksdagen bifallas.

4:o. Vidare har uti en jemväl inom Riksdagens Andra Kammare väckt motion (N:o 78) Herr *Carl Ekman* föreslagit, att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes vidtaga de förändringar eller tillägg i §§ 32 och 33 af Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för folkskolelärares pensionsinrättning af den 30 November 1866, att pensionstagare blefve berättigad inom den kommun, der han vore mantalsskrifven, uppbära sin pension hos skolrådets kassaförvaltare.

Angående väckt fråga om ändring eller tillägg i reglementet för folkskolelärares pensionsinrättning.

Otvifvelaktigt skulle det för alla statens löntagare och pensionärer vara en ej ringa förmån, derest dem kunde medgifvas att alltid få inom den kommun, der de äro bosatta, uppbära sin aflöning eller pension; men Utskottet föreställer sig, att en sådan anordning skulle i afseende å redovisningen och kontrollen möta väsentliga svårigheter; och Utskottet, som af sådan anledning ej kunnat motionärens förslag understödja, hemställer alltså,

att Herr Carl Ekmans förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Allmänna Indragningsstaten.

Angående
pension för
Öfversten
Wedderkops
enka.
[1.]

5:o. För affidne f. d. Öfversten i armén och Öfverstelöjtnanten vid topografiska corpsen Carl Axel Gustaf Eugène von Wedderkops enka *Sofia Lovisa von Wedderkop*, född *Kihlman*, har Kongl. Maj:t föreslagit uppförande å allmänna indragningsstaten af en årlig pension af 400 kronor, att af henne från den månad, i hvilken mannen affidit, under hennes återstående lifstid åtnjutas.

Beträffande denna fråga är i statsrådsprotokollet anfördt, hurusom obestriddigt vore, att Öfversten von Wedderkop varit en i många hänseenden framstående militär och, såsom sådan, dels fört de topografiska arbetena inom landet högst betydligt framåt, dels nedlagt stora förtjenster om militärundervisningen, samt att det syntes skäligt att staten lemnade ett erkännande häraf genom något bidrag till hans enka, hvilken vore ålderstigen och icke egde andra tillgångar för sitt uppehälle än den pension, som hon för närvarande erhöle från civilstatens pensionskassa och af hvilken hon, under ännu närmare fyra års tid, ej finge uppbära mer än hälften, eller 200 kronor.

I öfrigt är i berörda protokoll meddeladt, att bemälda enka uppnått 65 års ålder och är oförmögen att sjelf bidraga till sitt uppehälle; att vid mannens död hon och hennes två barn nödgats afträda boet till fordringsegarne och söka urarvfaförmån, samt att Öfversten von Wedderkop, som 53 år varit anställd i statens tjenst, deraf egnat 46 år åt de topografiska arbetena eller dermed nära sammanhängande värf; och får, på grund af hvad sålunda förekommit, Utskottet hemställa,

att för affidne f. d. Öfversten i armén och Öfverstelöjtnanten vid topografiska corpsen Carl Axel Gustaf

Eugène von Wedderkops enka Sofia Lovisa von Wedderkop, född Kihlman, må å allmänna indragningsstaten uppföras en årlig pension af 400 kronor, att af henne från den månad, i hvilken mannen affidit, under hennes återstående lifstid åtnjutas; dock endast så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver.

6:o. I öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning hemställer Utskottet,

Angående
understöd åt
landtvärns-
män.

[2.]

att till understöd åt ännu qvarlevande, i behof stadda *landtvärnsmän* må för år 1882 å allmänna indragningsstaten anvisas 10,000 kronor, under vilkor att understödsbeloppen icke få öfverstiga 200 kronor åt hvarje landtvärnsman.

7:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att för affidne Kaptenen vid Kongl. flottan A. G. Ericsons enka *Julie Marie Ericson*, född *Nordenskjöld*, må å allmänna indragningsstaten uppföras en årlig pension af 400 kronor, att af henne från ingången af April månad 1880 åtnjutas, så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblefve.

Angående
pension för
Kaptenen A.
G. Ericsons
enka.

[3.]

Utaf statsrådsprotokollet inhemtas, bland annat, att Kaptenen Ericson, hvilken hösten 1879 utnämnts till chef på kanonbåten »Gunhild» med order att under då förestående vintermånader, så ofta väderlek och omständigheter det medgäfvo, kryssa i Kattegat, för att, der så erfordrades, lemna nödställda fartyg bistånd, den 1 November samma år med kanonbåten afgått från Karlskrona, men den 18 Februari 1880 måst, i följd af sjukdom, aflemna befälet öfver densamma; att Kaptenen Ericson under fullgörandet af ifrågavarande hårda tjänstgöring ådragit sig den sjukdom, hvilken genom hans brinnande nit att i det längsta söka behålla befälet så förvärrades, att densamma inom kort antog en dödlig utgång; att Kaptenen Ericson vid sin den 18 Mars 1880 timade död såsom sterbhusdelegare efterlemnade enkan och en dotter, född år 1872, samt att behållningen i boet enligt bouppteckningen utgjort 570 kronor 13 öre.

I betraktande af de angående Kaptenen Ericson och hans tjänsteutöfning afgifna hedrande vitsord och med särskildt afseende fäst å anledningen till hans bortgång, hemställer Utskottet,

att för affidne Kaptenen vid Kongl. flottan A. G. Ericsons enka *Julie Marie Ericson*, född *Norden-*

skjöld, må å allmänna indragningsstaten uppföras en årlig pension af 400 kronor, att af henne från ingången af April månad 1880 åtnjutas, så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver.

Angående
väckt fråga
om pension
för f. d. Kap-
tenlöjtnanten
Åhmanssons
enka.

8:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 83) har Herr *W. T. Lundgren* med afseende å de utblottade omständigheter, hvori affidne f. d. Kaptenlöjtnanten vid Kongl. flottan Nils Åhmanssons enka, Beata Gustafva af Funck, sig befunne, föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja bemälda enka en årlig pension af 500 kronor.

Af motionen bilagda handlingar inhemtas, att f. d. Kaptenlöjtnanten Åhmansson den 10 November 1879 affidit vid en ålder af öfver 80 år och såsom sterbhusdelegare efterlemnade sin bemälda enka, född den 3 April 1798, jemte ogifta dottren Maria Charlotta Albertina, född den 20 Oktober 1827; att han såsom artilleriuppbördsman å en mörsarslup bevistat campagnen mot Norge år 1814; att enligt den efter Åhmansson upprättade bouppteckning behållningen i boet utgjort 1,115 kronor 12 öre; samt att enkan såsom pension från arméns pensionskassa uppbär ett årligt belopp af 150 kronor.

Utaf den öfver Kaptenlöjtnanten Åhmanssons tjengöring föredetta meritförteckning framgår visserligen, att Åhmansson varit under sin verksamhetstid ganska mycket använd; men när frågor om understöd åt affidne tjänstemäns i behof efterlemnade enkor icke lämpligen böra, innan de varit föremål för Kongl. Maj:ts nådiga pröfning, hänskjutas till Riksdagens afgörande, hemställer Utskottet,

att Herr Lundgrens förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Angående
fyllnadspen-
sion för Läns-
mannen
Sv. Svensson
[4.]

9:o. Af Kongl. Maj:t är föreslaget, att Länsmannen i Östbo härad's mellersta distrikt af Jönköpings län *Sven Svensson*, efter fylda 55 lefnadsår, måtte från och med månaden näst efter den, hvori han med pension ur civilstatens pensionsinrättning från tjensten afginge, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnads-pension till så stort belopp, att detta tillsammans med pensionen från nämnda inrättning utgjorde 1,200 kronor, eller 600 kronor årligen; och då af statsrådsprotokollet inhemtas, att Svensson, som, enligt vederbörande länsstyrelses intyg, med redbarhet, nit och skicklighet skött sin tjänstebefattning, nu redan 5 års tid varit i följd af ett slaganfall oförmögen att förrätta sin länsmanstjänst; samt att han, efter uppnående af den i sådant hänseende stadgade lefnads- och tjensteålder är

berättigad att af statsmedel uppbära pension af 1,200 kronor, förarlåtes Utskottet hemställa,

att Läusmannen Sven Svensson, efter fylda 55 lefnadsår, må från och med månaden näst efter den, hvori han med pension ur civilstatens pensionsinrättning från tjensten afgår, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten fyllnadspension till så stort belopp, att detta tillsammans med pensionen från nämnda inrättning utgör 1,200 kronor, eller 600 kronor årligen.

10:o. Med afseende å framlidne Landshöfdingen i Malmöhus län Axel Adlercreutz' för fäderneslandet synnerligen gagnande verksamhet under en nära fyratioårig embetsmannabana, dervid han beklädt flera af samhällets mest ansvarsfulla och maktpåliggande befattningar, samt då hans efterlemnade enka för sin framtida bergning och flera oförsörjda barns uppfostran icke egde annan tillgång än det understöd, som vore att från civilstatens pensionsinrättning påräkna till belopp af högst 1,500 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit, att åt Landshöfdingen Adlercreutz' enka *Märta Hedvig Sofia Adlercreutz*, född *Lewenhaupt*, måtte beviljas en årlig pension af 2,000 kronor, att från allmänna indragningsstaten utgå från och med Juni månad 1880, eller månaden näst efter den, i hvilken hennes man afidit.

Angående pension för Landshöfdingen Adlercreutz' enka.
[5.]

Utaf statsrådsprotokollet inhemtas, att Landshöfdingen Adlercreutz vid sitt dödsfall den 20 Maj nästlidna år efterlemnats sin bemälda enka jemte 6 omyndiga barn, samt att, enligt bouppteckningen, skulderna i boet med 40,231 kronor 14 öre öfverstigit tillgångarne; och får, med hänseende till hvad i detta ärende förekommit, Utskottet hemställa,

att åt framlidne Landshöfdingen Axel Adlercreutz' enka Märta Hedvig Sofia Adlercreutz, född Lewenhaupt, må beviljas en årlig pension af 2,000 kronor, att från allmänna indragningsstaten utgå från och med Juni månad 1880, eller månaden näst efter den, i hvilken hennes man afidit; dock att pensionen utgår endast så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver.

11:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att chefen för Flyinge stuteri, Hofstallmästaren *Achates Carl Wilhelm Ernst Ulrik von Platen* måtte

Angående pension för chefen för Flyinge stuteri A. von Platen.
[6.]

från och med månaden näst efter den, då han vid fylda 65 år afginge från befattningen såsom chef för nämnda stuteri, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 4,000 kronor; och är i statsrådsprotokollet upplyst, att von Platen, som är född den 30 Juni 1816, tillbragt 47 år i statens tjenst, deraf 21 år såsom chef för Flyinge stuteri; att han i kontant lön uppbär 5,000 kronor, förutom naturaförmåner, beräknade till 1,700 kronor; att till följd af upprepade sjukdomsfall hans krafter försvagats; samt att stuteriöfverstyrelsen vitsordat det nit samt den skicklighet och omtanke, von Platen i sin chefsbefattning städse ådagalagt.

Under återropande häraf hemställer Utskottet,

att chefen för Flyinge stuteri, Hofstallmästaren Achates Carl Wilhelm Ernst Ulrik von Platen må från och med månaden näst efter den, då han vid fylda 65 år afgår från befattningen såsom chef för nämnda stuteri, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 4,000 kronor.

Angående
pension för
Stuteribok-
hållaren
Tullberg.
[7.]

12:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att Bokhållaren vid Flyinge stuteri *Carl Gustaf Tullberg* måtte från och med månaden näst efter den, uti hvilken afsked från bokhållarebefattningen blefve honom beviljadt, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid undfå en årlig pension af 1,500 kronor; och då upplyst är, att Tullberg uppnått en ålder af mer än 73 år; att han vid pass 49 år varit i statens tjenst anställd och deraf närmare 47 år innehaft sin nuvarande bokhållaretjenst; samt att hans löneförmåner, förutom kontant lön, 1,500 kronor, utgöras af fri bostad med planteringsland, 5 famnar ved samt foder och bete till 3 kor, hvilka förmåner uppskattats till minst 600 kronor, hemställer Utskottet,

att Bokhållaren vid Flyinge stuteri *Carl Gustaf Tullberg* må från och med månaden näst efter den, uti hvilken afsked från bokhållarebefattningen varder honom beviljadt, å allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid undfå en årlig pension af 1,500 kronor.

13:o. Uppå derom af domkapitlet i Upsala gjord förnyad begäran, har Kongl. Maj:t föreslagit, att Adjunkten vid allmänna läroverket i Upsala *Adolf Robert Enström* måtte erhålla rätt till pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 1,500 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, hvori afsked från adjunktsbefattningen blefve honom beviljad.

Angående pension för Läroverksadjunkten A. R. Enström.
[8.]

Med hänvisande till hvad statsrådsprotokollet (pag. 21 och 22) rörande detta ärende innehåller, derur Utskottet endast skolat anteckna, att *Enström* under sin tjenstgöring ådagalagt synnerligt nit och utmärkt lärareskicklighet samt gjort sig känd för ett värdigt och hedrande förhållande i lefvernet; att han alltifrån hösten 1866 lidit af ryggradsjukdom, som omöjliggör allt andligt arbete; att hans tillstånd icke visar något hopp om en sådan förbättring, att han skulle kunna återtaga sin befattning som lärare; samt att *Enström* nu under sin från och med 1867 för sjukdom åtnjutna tjenstledighet är författningesenligt berättigad att uppbära tre fjerdedelar af sin lön med 1,500 kronor, hemställer Utskottet,

att Adjunkten vid allmänna läroverket i Upsala *Adolf Robert Enström* må erhålla rätt till pension å allmänna indragningsstaten till belopp af 1,500 kronor årligen, att utgå från och med månaden näst efter den, hvori afsked från adjunktsbefattningen varder honom beviljad.

14:o. För läraren i teckning vid allmänna läroverket och vid folkskolelärareseminariet i Linköping *Carl Henrik Wallberg* har Kongl. Maj:t äskat rätt att från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked blefve honom såsom teckningslärare vid nämnda läroanstalter beviljad, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension å 1,500 kronor; och då *Wallberg*, som (se statsrådsprotokollet pag. 23) är född den 21 September 1810, varit anställd såsom ritlärare vid allmänna läroverket i Linköping under 35 år och vid dervarande folkskolelärareseminarium från den 27 Augusti 1862, samt i aflöning uppbär vid det förra läroverket 1,500 kronor och vid det senare 800 kronor, hemställer Utskottet,

Angående pension för Teckningsläraren C. H. Wallberg.
[9.]

att läraren i teckning vid allmänna läroverket och vid folkskolelärareseminariet i Linköping *Carl Henrik Wallberg* må erhålla rätt att från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked varder honom

såsom teckningslärare vid nämnda läroanstalter beviljadt, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension å 1,500 kronor.

Angående
pension för
Öfverläraren
J. Z. Black-
stadius.
[10.]

15:o. Kongl. Maj:t har föreslagit, att Öfverläraren vid Tekniska skolan i Stockholm *Johan Zacharias Blackstadius* måtte från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhöle afsked från sin öfverlärarebefattning, å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp af 1,500 kronor årligen.

Under åberopande af hvad i statsrådsprotokollet (sid. 24 och 25) finnes meddeladt angående Blackstadii väl vitsordade tjenstgöring, hans långt framskridna ålder och oförmåga att vidare uppehålla befattningen, äfvensom hans medellöshet, får Utskottet, jemte erinran, att den föreslagna pensionen ungefärligen motsvarar tre fjerdedelar af hans nuvarande aflöning, hemställa,

att Öfverläraren vid Tekniska skolan i Stockholm *Johan Zacharias Blackstadius* må från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller afsked från sin öfverlärarebefattning, å allmänna indragningsstaten åtnjuta pension till belopp af 1,500 kronor årligen.

Angående
pension för
Professoren
H. J. Berens'
enka.
[11.]

16:o. Sedan läraren i instrumentering och komposition vid det under Musikaliska akademiens inseende ställda läroverk, Professoren *Hermann Johannes Berens* den 9 Maj 1880 affidit, har Kongl. Maj:t, uppå derom af bemälda akademi gjord framställning, föreslagit, att Berens' enka *Matilda Berens*, född *Brauner*, måtte från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 500 kronor, att utgå från och med innevarande år, så länge hon förblefve enka; och då Berens' förtjenster både såsom lärare och tonsättare blifvit af Musikaliska akademien (se statsrådsprotokollet sid. 26) synnerligen väl vitsordade, samt den efter honom upprättade bouppteckning utvisat en tillgång af endast 1,974 kronor 46 öre till fördelning emellan eukan och fyra barn, deraf tre omyndiga, hemställer Utskottet,

att affidne läraren vid Musikaliska akademiens konservatorium, Professoren *Hermann Johannes Berens*' enka *Matilda Berens*, född *Brauner*, må från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 500 kronor, att utgå från och med innevarande år, så länge hon förblifver enka.

17:o. Vidare har Kongl. Maj:t föreslagit, att åt läkaren vid hospitalet i Visby samt Gotlands läns lasarett och kurhus *Jesper Gustaf Ernst Leijer* måtte på allmänna indragningsstaten beviljas årlig pension till belopp af 500 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han efter erhållet afsked frånträdde förenade hospitals- samt lasarets- och kurhusläkarebefattningarne.

Angående pension för Hospitalsläkaren J. G. E. Leijer.
[12.]

Af statsrådsprotokollet (sid. 27) inhemtas, att Leijer, som uppnått en ålder af 57 år, varit nära 34 år i statens tjänst anställd och från den 27 Oktober 1859 innehaft hospitalsläkaretjensten i Visby; samt att han, enligt läkares intyg, lider af börjande grå starr å båda ögonen samt af organiskt hjertfel, kronisk reumatism och allmän svaghet; hemställande, med hänseende till hvad sålunda förekommit, Utskottet,

att åt läkaren vid hospitalet i Visby samt Gotlands läns lasarett och kurhus *Jesper Gustaf Ernst Leijer* må på allmänna indragningsstaten beviljas årlig pension till belopp af 500 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, då han efter erhållet afsked frånträder förenade hospitals- samt lasarets- och kurhusläkarebefattningarne.

18:o. Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (N:o 123) har Herr *S. A. Hedlund* föreslagit, att Riksdagen ville åt Filosofie Doktor *Georg Svederus* bevilja ett årligt understöd för hans återstående lefnad af 1,200 kronor, att utgå från och med början af år 1881; varande vid motionen fogad en promemoria, hvaraf inhemtas, att *Svederus*, som är född i Juli 1796, tagit studentexamen i Upsala i Maj 1809 samt filosofie kandidatexamen 1821, samt att han utgifvit en mängd skrifter, hufvudsakligen af allmännyttigt innehåll.

Angående väckt fråga om pension för Doktor G. Svederus.

Visserligen synes af innehållet i den utaf motionären företedda promemoria framgå, att Doktor *Svederus* under sin långa lefnad varit synnerligen verksam och med varmt nit egnat sig åt behandlingen af många frågor, hvilka nära beröra den stora allmänhetens intressen; men Utskottet har likväl icke funnit ådagalagdt, att hans förtjenster varit af den framstående beskaffenhet, att de skulle innebära tillräcklig anledning för Utskottet att tillstyrka anvisande af den föreslagna pensionen, helst ett bifall härtill lätteligen skulle från andra håll framkalla likartade anspråk, samt pensioner af statsmedel väl endast i ytterst sällsynta fall böra ifrågakomma för personer, hvilka icke varit i statens tjänst anställda.

Utskottet hemställer alltså,

att Herr S. A. Hedlunds förevarande motion ej må af Riksdagen bifallas.

Angående
väckt fråga
om pension
för Riddar-
hussekretera-
ren C. O.
Brakels enka.

19:o. Jemte förmälan, hurusom Riddarhussekreteraren C. O. Brakel, hvilken under alla riksdagar från och med år 1867 till och med år 1880 tjenstgjort såsom sekreterare i Första Kammaren och dervid förvärfvat sig väl grundade anspråk på Kammarens aktning och välvilja för den skicklighet och pålitlighet, den aldrig svigtande pligttrohet och det ordningssinne, hvarmed han skött sitt ansvarsfulla och maktpåliggande kall, under nästlidna år affidit och efterlemnadt enka, en son, som ännu ej afslutat sina studier, samt fyra oförsörjda döttrar, hvaraf den yngsta omkring 10 år gammal, har uti en inom Första Kammaren väckt motion (N:o 8) Herr Pehr Ehrenheim föreslagit, att Riksdagen ville bevilja bemälda enka Ida Brakel, född Carré, en årlig pension af 1,000 kronor, att utgå från och med Juli månad 1880, eller månaden näst efter den, då Brakel affidit.

Då emellertid den verksamhet, hvilken motionären åberopat till stöd för sin framställning, icke berott på Brakels anställning i statens tjenst, der han sedan år 1863 innehade en kopistbeställning i Justitirevisionsexpeditionen, samt hans befattning såsom sekreterare inom Första Kammaren måste betraktas såsom ett mera tillfälligt uppdrag, derfor han uppbar månadsarfvode, hemställer Utskottet,

att Herr P. Ehrenheims förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Angående
spanmåls-
tillökning i
lön.
[13.]

20:o. Då riksmarkegångspriset å spanmål åren 1878—1880 utgjort i medeltal 2 kronor 24 öre för kubikfoten, motsvarande 14 kronor 11 öre för tunnan eller 3 kronor 61 öre utöfver det värde, 10 kronor 50 öre för tunnan, hvartill spanmålen vid 1840—1841 års statsreglering beräknades, har Kongl. Maj:t föreslagit att den lönefyllnad, hvarom jemlikt då stadgade grunder löntagare, som före nämnda statsreglering tillträdt lön med derunder beräknad spanmål, är försäkrad, måtte af Riksdagen bestämmas till utgående från allmänna indragningsstaten efter nämnda prisskilnad, 3 kronor 61 öre för tunnan.

Vid det af Statskontoret upplysta förhållande, att beloppet af den spanmål, som inbegripes under lönen för den ende qvarstående till sådan förhöjning berättigade löntagaren, utgör 15 tunnor, erfordras sålunda till bestridande af ifrågavarande utgift en summa af 54 kronor 15 öre.

I anledning af hvad sålunda förekommit tillstyrker Utskottet,

att för den tjensteman, som är berättigad till spanmålstillökning utöfver det i staten beräknade pris af 10 kronor 50 öre för tunnan, denna tillökning må för hvarje tunna under lönen beräknad spanmål bestämmas till 3 kronor 61 öre.

21:o. Då de nu äskade nya anvisningar å förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten kunde antagas blifva uppvägda af de besparingar, som vore att påräkna genom äldre pensionstagares afgang, har Kongl. Maj:t icke föreslagit någon ändring i beloppet af anslagen å nämnda stat.

*Angående
anslaget till
allmänna in-
dragnings-
staten.*

Emellertid hafva å detta anslag, hvilket i innevarande års riksstat upptagits till kontant 987,503 kronor, friheter 75 kronor och ersättningar 6,400 kronor, eller tillhopa 993,978 kronor, under senare åren uppstått ej obetydliga brister, nemligen år 1877: 102,097 kronor 56 öre, år 1878: 122,776 kronor 62 öre samt år 1879: (approximativt) 163,556 kronor; och då med hänseende till de under senare åren vidtagna lönerregleringar, hvilka jemväl föranledt höjning i pensionsbeloppen, någon minskning i utgifterna under detta anslag icke torde vara att förvänta, har anslaget syntts Utskottet böra med 150,000 kronor höjas; hemställande alltså Utskottet,

att anslaget till allmänna indragningsstaten må höjas med 150,000 kronor, eller från 993,978 kronor till 1,143,978 kronor; dock att Utskottet vid uppgörande af riksstaten för år 1882 må ega i anslaget vidtagna den jemkning, som för jemnande af riksstatens slutsummor kan blifva erforderlig.

22:o. Slutligen får, under återopande af den i statsrådsprotokollet (sid. 29) meddelade utredning, Utskottet, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, hemställa,

*Angående
kreditiv för
armébefällets
pensionering.*

[14.]

att Riksdagen må såväl å extra stat för år 1882 anvisa ett kreditiv af 900,000 kronor, att användas dels till upprätthållande af *arméns pensionskassas egen pensionering* med nu fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå det för året densamma tillkommande förhöjda vederlag för de till

statsverket indragna rusthållsafgifterna, dels till *fyllnadspensioner* i enlighet med de af Riksdagen godkända grunder för sådana pensioners utgående, *som ock* medgifva, att hvad af de till pensioneringen under innevarande år anslagna medel kan blifva oanvändt må för det kommande årets pensionering användas.

Stockholm den 25 Februari 1881.

På Stats-Utskottets vägnar:

E. KEY.

Reservationer:

vid *10:de punkten* (angående pension åt affidne Landshöfdingen Adlercreutz' enka):

af Herrar *Liss Olof Larsson* och *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilka ville, att Utskottets hemställan skulle lyda sålunda:

“att åt framlidne Landshöfdingen Axel Adlercreutz' enka Märta Hedvig Sofia Adlercreutz, född Lewenhaupt, må beviljas en årlig pension af 1,400 kronor, att från allmänna indragningsstaten utgå från och med Juni månad 1880, så länge hon i sitt nuvarande enkestånd förblifver; dock att denna pension minskas med 100 kronor för hvarje af hennes barn, som uppnår 18 års ålder eller derförinnan aflider.”

af Herr *Olof Jonsson* i Hof; och

af Herr *Nils Petersson* i Runtorp;

vid *11:te punkten* (angående pension åt Hofstallmästaren A. C. W. E. U. von Platen): af Herrar *Sven Nilsson* i Efveröd och *Nils Petersson* i Runtorp;

vid *12:te punkten* (angående pension åt Bokhållaren C. G. Tullberg): af Herrar *Sven Nilsson* i Efveröd och *Nils Petersson* i Runtorp;

vid *18:de punkten* (angående pension åt Fil. Doktor G. Svederus): af Grefve *S. Lagerberg*;

och vid *19:de punkten* (angående pension åt Riddarhussekreteraren Brakels enka): af Herrar Grefve *G. Sparre*, *R. Montgomery-Cederhielm*, Grefve *C. Beck-Friis*, Friherrarne *F. von Essen* och *R. von Kræmer*, Grefve *S. Lagerberg*, *R. Törnebladh*, *J. Widén*, *F. von Strokirch*, *J. E. Gavelius*, *C. E. Lawrell* och Friherre *H. M. Palmstierna*.

Bil. Litt. A.

Allmänna indragningsstaten.

	Kronor.	öre.
<i>Ny anvisning.</i>		
Affidne Öfverstelöjtnanten vid Topografiska corpsen C. A. G. E. von Wedderkops enka, Sofia Lovisa Kihlman, pension	400	—
Till understöd åt ännu qvarlevande, i behof stadde landtvärnsmän	10,000	—
Affidne Kaptenen vid Kongl. flottan A. G. Ericsons enka, Julie Marie Nordenskjöld, pension	400	—
Länsmannen i Östbo härads mellersta distrikt af Jönköpings län Sven Svensson, fyllnadspension	600	—
Affidne Landshöfdingen i Malmöhus län A. Adlercreutz' enka, Märta Hedvig Sofia Lewenhaupt, pension ...	2,000	—
Chefen för Flyinge stuteri, Hofstallmästaren A. C. W. E. U. von Platen, pension	4,000	—
Bokhållaren vid Flyinge stuteri C. G. Tullberg, pension	1,500	—
Adjunkten vid Upsala allmänna läroverk A. R. Enström, pension	1,500	—
Läraren i teckning vid Linköpings allmänna läroverk och folkskolelärareseminarium C. H. Wallberg, pension	1,500	—
Öfverläraren vid Tekniska skolan i Stockholm J. Z. Blackstadius, pension	1,500	—
Affidne läraren vid Musikaliska akademiens konservatorium, Professoren H. J. Berens' enka, Mathilda Brauner, pension	500	—
Läkaren vid Visby hospital m. m. J. G. E. Leijer, pension	500	—
Summa	24,400	—

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1881 års riksstat anslår:							
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
		Friheter.		Ersättningar.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
110,986	—	—	—	—	—	110,986	—
82,720	—	—	—	—	—	82,720	—
244,025	—	—	—	—	—	244,025	—
219,470	—	—	—	—	—	219,470	—
60,350	—	—	—	—	—	60,350	—
5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
Tpt	722,551	—	—	—	—	722,551	—

Pensions- och
A) Pensions-

Civilstatens pensionskassa:
Pensionsstaten för civile embets- och tjenstemän
Dito för deras enkor och omyndiga barn
Ersättning för mistade löneinnehållningar
Dito för nådårs- och begrafningshjelpsbesparin-
För pensionering af kommissionslandtmätare jemte
För dito af tjenstemän och betjente vid
För dito af föreståndare, lärare och betjente

Arméns pensionskassa:
Pensionsstaten för militäre embets- och tjenstemäns
Ersättning för mistade löneinnehållningar
Dito för nådårs- och begrafningshjelpsbesparin-

Vadstena krigsmanshuskassa

Amiralitetskrigsmanskassan:
Ersättning för mistade inkomster:
Till pensionsfonden
Till gratialfonden

Till pensionering af flottans befäl och underbefäl med
Till dito af flottans och lotsverkets gemenskap
lönare & f. d. timmermans- och handtverksstaterna

Invalidhusfonden

För blesserade öfver- och underofficerare, *reservations-*

Litt. B.

riksstatens N i o n d e hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
indragningsstaterna.									
staten.									
.....	37,500: —								
.....	45,000: —								
.....	2,246: —								
gar	6,540: —								
deras enkor och barn	7,200: —								
skogsstaten och skogsskolorna	9,000: —								
vid tekniska högskolan	3,500: —	110,986	—	—	—	—	—	110,986	—
.....	50,000: —								
.....	4,640: —								
gar	28,080: —	82,720	—	—	—	—	—	82,720	—
.....		244,025	—	—	—	—	—	244,025	—
.....	36,320: —								
.....	16,650: —	52,970: —							
vederlikar, förslagsanslag	100,000: —								
(deraf högst 9,030 kronor till den för dag- inrättade invalidstat), förslagsanslag	66,500: —	219,470	—	—	—	—	—	219,470	—
.....		60,350	—	—	—	—	—	60,350	—
anslag		5,000	—	—	—	—	—	5,000	—
.....		722,551	—	—	—	—	—	722,551	—
Transport		722,551	—	—	—	—	—	722,551	—

1881 års riksstat anslår:								
Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.					Summa.	
		Friheter.		Ersättningar.				
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
722,551	—	—	—	—	—	722,551	—	
78,000	—	—	—	—	—	78,000	—	Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt, att af tull-
68,471	—	—	—	—	—	68,471	—	Bidrag till pensionering af enkor och barn efter lärare
355,000	—	—	—	—	—	355,000	—	Bidrag till folkskolelärares pensionering
56,000	—	—	—	—	—	56,000	—	Bidrag till folkskolelärares enke- och pupillkassa
6,000	—	—	—	—	—	6,000	—	Bidrag till Kongl. teaterns pensionskassor
Sgr 1,286,022	—	—	—	—	—	1,286,022	—	
987,503	—	75	—	6,400	—	993,978	—	
S:a 2,273,525	—	75	—	6,400	—	2,280,000	—	

B) Allmänna

Till diverse föremål, *förslagsanslag*. Nuvarande anvis-
höjes med

		Förslag till blifvande riksstat:							
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
				Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport		722,551	—	—	—	—	—	722,551	—
medlen direkte utgå, <i>förslagsanslag</i>		78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.		68,471	—	—	—	—	—	68,471	—
.....		355,000	—	—	—	—	—	355,000	—
.....		56,000	—	—	—	—	—	56,000	—
.....		6,000	—	—	—	—	—	6,000	—
Säger		1,286,022	—	—	—	—	—	1,286,022	—
indragingsstaten.									
ning i kontant		987,503: —	—	—	—	—	—	—	—
.....		150,000: —	—	75	—	6,400	—	1,143,978	—
Summa		2,423,525	—	75	—	6,400	—	2,430,000	—

Bil. Litt. C.

Tabell öfver extra ordinarie anslag under riksstatens
Nionde hufvudtitel.

	Kronor.	öre.
<i>Pensionsstaten.</i>		
Till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering samt till fyllnadspensioner, <i>kreditiv</i>	900,000	—